

METODOLOGIJA ZA VREDNOTENJE DELOVNIH MEST

I. VREDNOTENJE ZAHTEVNOSTI DELOVNIH MEST - DM

Podatki za vrednotenje delovnih mest so opredeljeni v Pravilniku o organizaciji in sistematizaciji delovnih mest.

Zahtevnost delovnih mest se vrednoti v dveh stopnjah in sicer:

1. Vsa delovna mesta se razvrstijo v tarifne razrede (TR) od 1 do 7 glede na zahtevnost in sicer:

1. Tarifni razred

Pomožna in enostavna dela, za katera se praviloma ne zahteva posebnih znanj. Za opravljanje takih del zadostuje le krajše praktično uvajanje na delovnem mestu.

Tarifni razred	Uspešno končano izobraževanje oziroma pridobljena usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje delovnih nalog	Raven izobrazbe
I.	- nepopolna nižja stopnja osnovnošolske izobrazbe	11001
	- popolna nižja stopnja osnovnošolske izobrazbe	11002
	- nepopolna višja stopnja osnovnošolske izobrazbe	11003

2. Tarifni razred

Manj zahtevna dela, za katera se praviloma pričakuje znanje, pridobljeno z osnovno šolo in krajšim eno- ali večmesečnim usposabljanjem, ali ustrezno znanje s pridobljenimi izkušnjami za opravljanje dela.

Tarifni razred	Uspešno končano izobraževanje oziroma pridobljena usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje delovnih nalog	Raven izobrazbe
II.	- popolna višja stopnja osnovnošolske izobrazbe	12001

3. Tarifni razred

Srednje zahtevna dela, za katera se praviloma pričakuje znanje, pridobljeno z dvema letoma javno priznanega poklicnega ali strokovnega izobraževanja, ali ustrezno znanje s pridobljenimi izkušnjami za opravljanje dela.

Tarifni razred	Uspešno končano izobraževanje oziroma pridobljena usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje delovnih nalog	Raven izobrazbe
III.	- nižja poklicna izobrazba	13001

4. Tarifni razred

Dela, ki jih delavci opravljajo samostojno in za katera se praviloma zahteva znanje, pridobljeno s tremi leti javno priznanega poklicnega ali strokovnega izobraževanja, ali ustrezno znanje s pridobljenimi izkušnjami za opravljanje dela.

Tarifni razred	Uspešno končano izobraževanje oziroma pridobljena usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje delovnih nalog	Raven izobrazbe
IV.	- srednja poklicna izobrazba	14001

5. Tarifni razred

Dela, ki jih delavci opravljajo samostojno, organizirajo in izvajajo proces dela organizacijskih enot ali dajejo navodila za delo in za katera se praviloma zahteva znanje, pridobljeno s štirimi ali petimi leti javno priznanega poklicnega ali strokovnega izobraževanja, in mojstrski, delovodski ali poslovodski izpit ali ustrezno znanje in izobrazba, ki se zahteva v 4. tarifnem razredu in najmanj 10 letnimi izkušnjami za opravljanje dela.

Tarifni razred	Uspešno končano izobraževanje oziroma pridobljena usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje delovnih nalog	Raven izobrazbe
V.	- srednja strokovna izobrazba	15001
	- srednja splošna izobrazba	15002

6. Tarifni razred

Dela, ki jih delavci opravljajo popolnoma samostojno, organizirajo in izvajajo proces dela organizacijskih enot, imajo pooblastilo za samostojno odločanje in za katera se praviloma zahteva znanje, pridobljeno z najmanj višjo strokovno izobrazbo, ali ustrezno znanje in izobrazba, ki se zahteva v 5. tarifnem razredu in najmanj 10 letnimi izkušnjami za opravljanje dela.

Tarifi razred	Uspešno končano izobraževanje oziroma pridobljena usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje delovnih nalog	Raven izobrazbe
VI.	- višja strokovna izobrazba	16101
	- višješolska izobrazba (prejšnja)	16102

7. Tarifni razred

Dela, ki odločilno vplivajo na poslovanje podjetja in za katera se zahteva znanje, praviloma pridobljeno z visoko strokovno izobrazbo ali več, ali ustrezno znanje in izobrazba, ki se zahteva v 6. tarifnem razredu in najmanj 10 letnimi izkušnjami za opravljanje dela.

Tarifni razred	Uspešno končano izobraževanje oziroma pridobljena usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje delovnih nalog	Raven izobrazbe
VII.	- specializacija po višješolski izobrazbi (prejšnja)	16201
	- visokošolska strokovna izobrazba (prejšnja)	16202
	- visokošolska strokovna izobrazba	16203
	- visokošolska univerzitetna izobrazba	16204
	- specializacija po visokošolski izobrazbi (prejšnja)	17001
	- visokošolska univerzitetna izobrazba (prejšnja)	17002
	- magistrska izobrazba	17003
	- specializacija po univerzitetni izobrazbi (prejšnja)	18101
	- magisterij znanosti (prejšnji)	18102
	- doktorat znanosti (prejšnji)	18201
	- doktorat znanosti	18202

Izraz »prejšnja« in »raven izobrazbe« je uporabljen v pomenu, določenem v Uredbi o uvedbi in uporabi klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja (Uradni list RS, št. 46/06, 8/17).

2. V okviru posameznega tarifnega razreda se delovna mesta razvrščajo (rangirajo) v plačilne razrede (PR). Vsak plačilni razred ima določeno relativno vrednost, ki se izraža s količnikom.

Delovna mesta se razvrščajo v plačilne razrede glede na:

- zahtevana dodatna ali funkcionalna znanja,
- delovne izkušnje,
- odgovornost za rezultate lastnega dela, vodenje dela v organizacijski enoti (OE), usklajevanje dela v delovni skupini,
- umski in fizični napor, napor pri delu s poslovnimi partnerji in strankami, posebne psihofizične zahteve,
- vplivi okolja.

Razvrstitev zahtevnosti del v tarifne razrede se uporablja pri razvrščanju delovnih mest in/ali vrste del s Pravilnikom o organizaciji in sistematizaciji delovnih mest.

II. STOPNJEVANJE IN VREDNOTENJE MERIL ZA RAZVRŠČANJE DELOVNIH MEST V PLAČILNE RAZREDE

A. USPOSOBLJENOST

ZAHTEVANA DODATNA ALI FUNKCIONALNA ZNANJA

Tabela št. 1

Stopnje	Opis stopenj	Št. točk
1.	Manj zahtevni tečaji ali seminarji, do 5 dni (tečaji za tajnice, higienski minimum, vodenje kadrovskih evidenc, ipd.)	2 do 5
2.	Manj zahtevni tečaji, ker se zahteva preizkus znanja ali izpit (za viličariste, za telefoniste itd.)	4 do 8
3.	Zahtevnejši tečaji z izpiti po zahtevnostnih poklicnih stopnjah (strokovni izpiti za elektro, strojno, gradbeno, EX izpiti, za delo na plinovodnih napravah in dvigalih, programski jeziki, pasivno znanje tujega jezika do vključno 5. tarifnega razreda itd.)	10 do 15
4.	Najzahtevnejša znanja z izpiti: - aktivno znanje tujega jezika - pravniški državni izpit	20 25

Če se za določeno delovno mesto zahteva več različnih funkcionalnih znanj, se število točk med seboj seštevata, vendar skupno število ne sme preseči 40.

DELOVNE IZKUŠNJE

Tabela št. 2

Stopnje	Opis stopenj	Št. točk
1.	do 6 mesecev	3
2.	od 7 do 9 mesecev	6
3.	od 10 do 12 mesecev	9
4.	od 13 do 24 mesecev	18
5.	od 25 do 36 mesecev	27
6.	od 37 do 48 mesecev	36
7.	od 49 do 60 mesecev	45

B. ODGOVORNOST

ODGOVORNOST ZA REZULTATE LASTNEGA DELA

Tabela št. 3

DELA	Podstopnje zahtevnosti - št. točk			
	TR	od (min.)	sred. stopnja	do (max.)
enostavna	1	1 - 2	3 - 5	6 - 7
manj zahtevna	2	2 - 3	4 - 7	8 - 10
srednje zahtevna	3	3 - 5	6 - 10	11 - 15
zahtevna	4	4 - 6	7 - 15	16 - 20
bolj zahtevna	5	5 - 7	8 - 20	17 - 30
zelo zahtevna	6	6 - 8	9 - 25	26 - 40
visoko zahtevna	7	7 - 12	10 - 35	31 - 70

Pomen ciljev DM ter stopnja vpliva na poslovanje sta načeloma določeni z opredelitvijo tarifnega razreda DM. Pri vrednotenju pa se ti kriteriji delijo še na tri podstopnje:

- minimalna: majhna stopnja odgovornosti za DM v okviru določenega TR, manjša daljnosežnost posledic opravljenega dela (manjši vpliv na poslovanje ter odgovornost za delovna sredstva in finančno poslovanje manjše vrednosti), praviloma za delo, ki ne zahteva delovnih izkušenj (ali pa so le te minimalne) in funkcionalnih znanj,
- srednja: srednja stopnja odgovornosti za DM v okviru določenega TR, srednja daljnosežnost posledic opravljenega dela, (večji vpliv na poslovanje ter odgovornost za delovna sredstva in finančno poslovanje večje vrednosti), praviloma za delo, ki zahteva vsaj nekaj delovnih izkušenj in funkcionalnih znanj,
- maksimalna: velika stopnja odgovornosti za DM v okviru določenega TR, večja daljnosežnost posledic opravljenega dela (odločitve in ukrepi, ki so odločilni za poslovanje, odgovornost za delovna sredstva in finančno poslovanje velike vrednosti), praviloma za delo, ki zahteva veliko delovnih izkušenj in funkcionalnih znanj.

ODGOVORNOST ZA VODENJE V ORGANIZACIJSKI ENOTI

Pri vrednotenju se upošteva:

- poprečna kvalifikacijska struktura delovnih mest,
- raven organizacijske enote.

Tabela št. 4

Povprečna KV struktura DM	IV.	V.	VI.	VII.
služba/sektor/področje	10 do 25	15 do 30	25 do 35	30 do 40
oddelek	7 do 20	12 do 25	17 do 25	20 do 30
delovna skupina	5 do 8	8 do 12	10 do 15	15 do 20

C. NAPORI

UMSKI NAPOR

Tabela št. 5

Stopnje	Opis stopenj	št. točk
1	delo je programirano	3 - 6
2	delo je pretežno programirano	7 - 10
3	delo je delno programirano	11 - 16
4	delo ni programirano	17 - 25

NAPOR PRI DELU S POSLOVNIMI PARTNERJI IN STRANKAMI (M1)

Tabela št. 6

Stopnje	Opis stopenj	Število točk glede na čas trajanja		
		do 1/3 del. časa	do 2/3 del. časa	nad 2/3 del. časa
1.	Povečan	2	4	10
2.	Močan	4	8	15
3.	Zelo močan	8	12	20

FIZIČNI NAPOR

Tabela št. 7

Stopnje	Opis stopenj	Število točk glede na čas trajanja		
		do 1/3 del. časa	do 2/3 del. časa	nad 2/3 del. časa
1.	Povečan	2	4	8
2.	Močan	4	7	12
3.	Zelo močan	6	10	16

Fizični napor se ocenjuje skupno glede na to:

- v kakšni drži je delavec: sede, stoje ali drugače in, če je takšna drža zaradi narave dela (tehnologije) prisiljena ali ne,
- potrebna fizična moč (dvigovanje in prenašanje bremen ipd.)
- čas trajanja.

Delo sede in v neprisiljenem ritmu (to je delo brez norme) se ne šteje med povečan fizični napor.

D. POSEBNE PSIHOFIZIČNE ZAHTEVE

- sposobnost vodenja,
- komunikativnost,
- sposobnost presoje in odločanja,
- natančnost in zanesljivost,
- tolerantnost, prijaznost,
- kreativnost in inovativnost,
- zaupnost.

E. VPLIVI OKOLJA, KI SO NAD NORMALNIMI (M2)

Tabela št. 8

Stopnje	Opis stopenj	Število točk glede na čas trajanja		
		do 1/3 del.časa	do 2/3 del.časa	nad 2/3 del.časa
1.	Povečan	3	6	9
2.	Močan	6	10	17
3.	Zelo močan	9	16	25

Stopnje vplivov okolja se ocenjuje skupno glede na moč in čas trajanja. Merila (pojavne oblike) so: ropot, vibracije, plini, voda, pare, kemikalije, nevarnost nezgod, delo z računalnikom itd.

ZBIRNA TABELA ZA RAZVRŠČANJE DELOVNIH MEST V PLAČILNE RAZREDE*Tabela št. 9*

PR	količnik	točke
1	1	250
2	1,05	263
3	1,10	275
4	1,16	290
5	1,22	305
6	1,28	320
7	1,34	335
8	1,41	353
9	1,48	370
10	1,55	388
11	1,63	408
12	1,71	428
13	1,80	450
14	1,89	473
15	1,98	495
16	2,08	520
17	2,18	545
18	2,29	573
19	2,41	603
20	2,53	633
21	2,65	663
22	2,78	695
23	2,93	733
24	3,07	768
25	3,23	808
26	3,39	848
27	3,56	890
28	3,73	933
29	3,92	980
30	4,12	1030
31	4,33	1083
32	4,54	1135
33	4,76	1190
34	5,00	1250
35	5,25	1313
36	5,52	1380
37	5,79	1448
38	6,08	1520
39	6,39	1598
40	6,70	1675
41	7,04	1760
42	7,39	1848